

Костирко А.Г.

*Миколаївський національний аграрний університет,
старший викладач, кандидат економічних наук*

Бобровська Н.В.

*Миколаївський національний аграрний університет,
старший викладач, кандидат економічних наук*

ПІДПРИЄМНИЦЬКИЙ РИЗИК АГРАРНИХ ФОРМУВАНЬ

Вирішальну роль у соціально-економічному розвитку сільських територій і країни в цілому відіграє підприємницька діяльність аграрних формувань незалежно від їхньої форми господарювання. Від ефективності їхньої діяльності залежить продовольча безпека країни, добробут населення сільських територій. У зв'язку із цим потребує уваги питання, які пов'язані із визначенням чинників впливу на їхню діяльність і адаптація до змін зовнішнього і внутрішнього середовища.

Практичний досвід свідчить, що на ефективність діяльності аграрних формувань впливає ризик, який являє собою, з одного боку, ймовірність понесення втрат ресурсів і доходів у зв'язку з цілою низкою несприятливих умов економічного середовища, а з другого – можливість одержання вигоди, додаткового прибутку, які, однак, не є гарантованими [1].

Аграрний сектор економіки є найбільш ризикованим, що знижує можливість передбачати успішність результатів діяльності. У зв'язку із цим необхідним для кожного суб'єкта господарювання є виявлення потенційних чинників, які впливають на підприємницький ризик.

За результатами дослідження було проведено стратифікацію підприємницького ризику аграрних формувань із врахуванням галузевих особливостей. До специфічних складових підприємницького ризику у аграрному секторі віднесено: природно-кліматичні ризики; екологічні ризики; виробничі ризики; ризики низької конкурентоспроможності; повільного впровадження науково-технічних інновацій; ризики обмеженої привабливості для інвесторів; транспортні ризики; кредитні ризики.

Незважаючи на те, що підприємницький ризик асоціюється із втратами, він виконує ряд функцій, а саме: інноваційну, стимулюючи пошук нетрадиційних рішень проблем, які стоять перед підприємством; регулятивну для прийняття обґрунтованих рішень; захисну через формування стратегії з урахуванням можливих ризиків; компенсуючу у вигляді додаткового прибутку у разі успішного результату; соціально-економічну, виконання якої забезпечить виділення соціальної групи ефективних підприємців у громадських класах; аналітичну, реалізація якої здійснюється на основі розробки альтернативних рішень [2]. Таким чином, варто відмітити позитивний ефект від підприємницького ризику, який виступає потенціалом збільшення прибутку.

Підприємницька діяльність є діяльністю на свій власний ризик. Зважаючи на те, що вітчизняна економіка покладається в значній мірі на аграрний сектор (близько 8,0% ВВП), необхідним є збільшення державної підтримки правового, організаційного і фінансового характеру. Це стосується зокрема і розподілу ризиків.

За результатами дослідження визначено, що у ході реалізації стратегій розвитку аграрних формувань необхідним є використання системи методів управління підприємницьким ризиком. Серед цих методів можемо відмітити уникнення, зниження, прийняття, розподіл і передача ризику [3]. Вибір методу управління ризиком буде залежати від фінансових можливостей суб'єкта господарювання у кожному окремому випадку.

На підприємницький ризик аграрних формувань здійснюють вплив зовнішні і внутрішні чинники, своєчасна ідентифікація яких та масштаби їхньої дії вимагає системної роботи на підприємстві. Таку функцію успішно реалізовує контролінг, який виступає дієвим інструментом ефективного управління підприємницьким ризиком. Перевагами контролінгу є проведення оцінки ефективності управлінських рішень і запобігання несприятливих ситуацій на підприємстві.

У підсумок зазначимо, що використання сучасних інструментів ризик-менеджменту є невід'ємною складовою загальної стратегії управління аграрним формуванням, що забезпечуватиме надійність і збалансованість їхньої діяльності.

Список використаних джерел

1. Ключник А.В. Ефективний розвиток підприємницької діяльності в аграрному секторі економіки регіону : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.07.02 – економіка сільського господарства і АПК / А.В. Ключник. – Миколаїв, 2007. – 22 с.
2. Вишневська О.А. Підприємницький ризик в управлінні конкурентоспроможністю підприємства / О.А. Вишневська // Економіка і суспільство. – 2016. – №7. – С. 232-237.
3. Гіржева О.М. Стратегічний інструментарій ризик-менеджменту підприємств аграрної сфери [Електронний ресурс] / О.М. Гіржева, Н.О. Бірченко. – Режим доступу : journals.uran.ua/index.php/wissn021/article/download/99343/94491.